Vlaanderen
is open ruimte

Opslag van dierlijke mest

Hoeveel mestopslagcapaciteit moet uw bedrijf hebben?

Een landbouwbedrijf moet een mestopslagcapaciteit hebben van:

- minimum negen maanden voor vloeibare mest van dieren die altijd op stal staan;
- minimum zes maanden voor vloeibare mest van dieren met buitenloop;
- minimum drie maanden voor stalmest *.

Voor pluimvee waarvan de mest in de stal blijft en afgevoerd wordt na elke ronde geldt die verplichting niet.

Opslag op de kopakker is geen permanente opslagmogelijkheid en telt dus niet mee.

*** Stalmest is een mengsel van stro en uitwerpselen van runderen, paarden, schapen, geiten of varkens, met een drogestofgehalte van het mengsel van minimum 20 % en waarbij het mengsel als vaste mest is ontstaan door het huisvesten van de dieren in ingestrooide stallen.**

Wat te doen als u op uw bedrijf onvoldoende capaciteit kunt voorzien?

Als u op uw exploitatie niet de nodige mestopslag kunt realiseren, kunt u ook op de volgende manieren aan de wettelijke verplichtingen voldoen.

1. U neemt een mestopslag in gebruik die hoort bij een bestaande (leegstaande) exploitatie.
2. U slaat tijdelijk de mest op bij een andere landbouwer die over voldoende opslagcapaciteit op zijn exploitatie beschikt.
3. U voert de mest af naar een mestverzamelpunt of naar een verwerker.

Let op: Voor elk van deze alternatieven moet u beschikken over de nodige transportdocumenten (mestafzetdocumenten of in bepaalde gevallen een burenregeling).

Hoe wordt de benodigde opslagcapaciteit berekend?

Dieren produceren op jaarbasis een hoeveelheid mest afhankelijk van het staltype waarin ze gehouden worden. Hoeveel opslag (m^3/dierplaats) er wettelijk voorzien moet worden bij een bepaalde diersoort en staltype vindt u in de tabellen hieronder.

RUNDEREN m^3/dierplaats	Dieren op stalmest: 3 maand opslagcapaciteit			Dieren met buitenloop: 6 maand opslagcapaciteit			Dieren permanent opgestald: 9 maand opslagcapaciteit		
	deels ingestrooide loopstallen	ingestrooide bindstallen	volledig ingestrooid-potstal	mengmest	ingestrooide bindstallen	deels ingestrooide loopstallen	mengmest	ingestrooide bindstallen	deels ingestrooide loopstallen
	stalmest	stalmest	stalmest	mengmest	gier	gier	mengmest	gier	gier
runderen < 1 jaar	0,7	1,2	1,5	3,5	0,375	1	5,25	0,5625	1,5
runderen 1 - 2 jaar	1,8	2,7	3	3,5	0,9	2,7	5,25	1,35	4,05
melkkoeien	3,3	5,4	6,9	9	1,8	5,25	13,5	2,7	7,875
vleeskalveren	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1,4	n.v.t.	n.v.t.	2,1	n.v.t.	n.v.t.
vleesstieren 6 - 12 maand	1,4	2,2	2,9	3,5	0,75	2,25	5,25	1,125	3,375
vleesstieren > 1 jaar	2,7	4,5	3	3,5	1,5	4,2	5,25	2,25	6,3
zoogkoe/reforme * koeien/runderen > 2 jaar	2,8	4,5	3	7	1,5	4,35	10,5	2,25	6,525
andere runderen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	7	n.v.t.	n.v.t.	10,5	n.v.t.	n.v.t.

* vrouwelijke runderen die minstens één keer gekalfd hebben en uit productie gehaald werden

PLUIMVEE m^3/dierplaats	mengmest	volstrooisel	gedeeltelijk rooster	volrooster	mengmest	volstrooisel	gedeeltelijk rooster	volrooster
	6 MAAND				9 MAAND			
leghennen	0,03	0,024	0,024	0,0281	0,045	0,036	0,036	0,0422
opfokleghennen (3 ronden/jaar)	n.v.t.	0,012	0,012	0,0135	n.v.t.	0,018	0,018	0,0203
slachtkuikens (7 ronden/jaar)	n.v.t.	0,0105	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0,01575	n.v.t.	n.v.t.
opfok slachtkuikens (3 ronden/jaar)	n.v.t.	0,014	0,0147	0,0169	n.v.t.	0,021	0,0221	0,0254
slachtkuikens (moeder)	n.v.t.	0,0286	0,037	n.v.t.	n.v.t.	0,0429	0,0555	n.v.t.
opfokpoeljen (3 ronden/jaar)	0,01	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0,015	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

VARKENS m^3/dierplaats	stalmest (potstal)	mengmest	
	3 MAAND	6 MAAND	9 MAAND
biggen (< 10 w)	n.v.t.	0,2	0,3
biggen (11 - 15 w)	n.v.t.	0,4	0,6
zeugen (excl.)/dracht zeug/beer (1)	2,4	2	3
jonge zeugen	n.v.t.	1	1,5
zeug (incl.)/kraamhok	n.v.t.	2,3	3,45
vleesvarkens (turbomat - brijbakken of evenwaardig)	0,7	0,6	0,9
vleesvarkens (andere)	0,7	0,8	1,2

Een handig hulpmiddel om de benodigde mestopslag te berekenen is het rekenprogramma **Bassistent dierlijke opslagcapaciteit** van de Vlaamse Landmaatschappij.

Dit rekenprogramma vindt u op https://www.vlm.be/nl/themas/bedrijfsadvies/rekenprogrammas/Paginas/default.aspx.

Dit rekenprogramma is gebaseerd op de wettelijke minimumopslagcapaciteit (vermeld in Vlarem II, Bijlage 5.9). Voor sommige diersoorten zoals bv. paarden vermeldt Vlarem geen wettelijke minimum opslagcapaciteit. In dat geval is het rekenprogramma gebaseerd op cijfers uit de vakliteratuur.

De richtwaarden voor de gemiddelde samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in de brochure "Normen en richtwaarden", die u kunt downloaden op **www.vlm.be**.

Aan welke constructievoorwaarden moet een mestopslag voldoen?

Vaste dierlijke mest buiten de stal

Vaste dierlijke mest wordt gedefinieerd als champost, stalmest, vaste fractie na het scheiden van dierlijke mest of dierlijke mest met een droge stofgehalte van minimum 20 %.

Permanente opslagplaatsen moeten voldoen aan volgende eisen:

- De vloerplaat moet mestdicht en zodanig uitgevoerd zijn dat dunne mest en afvloeiwater worden opgevangen en verzameld in mestdichte, gesloten opslagruimten (aalputten);
- De opslagplaats moet langs drie zijden omgeven zijn door mestdichte wanden van voldoende hoogte die aan dezelfde eisen voldoen als de vloerplaat en die op een vloeistofdichte manier aansluiten op de vloerplaat;
- De vierde zijde moet zo gemaakt zijn dat afspoeling van het drain- en regenwater niet mogelijk is;
- De inplanting wordt zo gekozen dat geurhinder voor de omgeving minimaal en beperkt is;
- Er mogen geen overstorten of afleidingskanalen naar een oppervlaktewater, een openbare riolering, een kunstmatige afvoerweg voor regenwater of naar een verliesput voorzien worden.

Tips

- U kunt de vaste mestopslagplaats ook overkappen. In dat geval kunt u de opslag van mestsappen beperken.
- Denk bij de bouw van een mestopslagplaats zeker na over de goede inplanting ervan. Voor het uitmesten van de stal is het interessant de opslag dicht bij de stal te voorzien.

Dierlijke mengmest

Een mengmestopslagplaats moet worden gebouwd volgens de regels van goed vakmanschap. Ze moet aan volgende constructievoorwaarden voldoen:

- Mestkelders (grondplaat + opstaande muren) moeten uitgevoerd zijn in beton.
- Mestsilo's moeten uitgevoerd zijn in beton of metselwerk, staal, hout of foliemateriaal.
- Binnen een waterwingebied en/of de beschermingszone's type I, II of III mogen de vloer en de muren enkel uit gewapend beton zijn opgetrokken, tenzij een studie de degelijkheid van andere materialen aantoont.
- De levensduur van betonnen, stalen of houten constructies bedraagt 20 jaar, folieconstructies 10 jaar op de dichtheid (garantie van 5 jaar als de beschermfolie UV bestendig is), overige constructies: 10 jaar.
- Een opslagplaats voor mengmest moet altijd afgesloten zijn van de buitenlucht, met uitzondering van de noodzakelijke ontluchtingspijpen. Enkel voor de opslag van effluenten met een laag gehalte aan ammoniakale stikstof die afkomstig is van mestbewerkingsinstallaties of verwerkingsinstallaties kan hiervan afgeweken worden.
- Het is verboden de opslag te voorzien van overstorten of afleidingskanalen naar oppervlaktewater, een openbare riolering, een kunstmatige afvoerweg voor regenwater of naar een verliesput.
- Bij een mestkelder moeten de zuig- en vulleidingen en de noodzakelijke openingen voor het mengen van de mest in de kelder zich buiten de stal bevinden. Er moet een mestdichte voorziening zijn om de gemorste mest op te vangen tijdens het vullen en/of lossen. De kelder moet zo zijn gebouwd dat er geen ruimten boven de mest kunnen ontstaan die volledig van de buitenlucht zijn afgesloten.
- Bij andere opslagconstructies zoals een mestzak en mestsilo's voorziet u een mestdichte morsput van minstens 125 l. Leidingen en afsluiters die niet op een vorstvrije diepte zijn aangelegd moeten tegen vorst worden beschermd.
- Mestopslagen met een opslagcapaciteit van meer dan 1000 m^3 of gelegen binnen een beschermingszone van grondwaterwinning moeten voorzien worden van peilputten. Het aantal peilputten hangt af van de omvang en het aantal mestkelders.

Wat zijn de voorwaarden voor opslag van vaste dierlijke mest op de kopakker?

- De opslag gebeurt maximaal gedurende twee maanden vóór het uitspreiden.
- De opslag is niet toegelaten van 16 november tot en met 15 januari.
- De mest wordt opgeslagen om nadien uitgespreid te worden. Er kan dus niet méér mest worden opgeslagen dan er op dat perceel wettelijk mag worden gespreid.
- De afstand van de opslag tot de perceelsgrens en tot oppervlaktewater bedraagt ten minste 10 meter.
- De afstand van opslag tot woningen van derden bedraagt ten minste 100 meter.
- Er mag geen afvloei van mestsappen zijn naar oppervlaktewater of naar niet-landbouwgrond.

Is mestopslag vergunningsplichtig?

Vlarem I bepaalt waar u welk soort milieuvergunning nodig heeft voor het exploiteren van een mestopslag.

GEBIED VOLGENS HET GEWESTPLAN/ RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN	OPSLAGCAPACITEIT	VERGUNNINGSPLICHT
• Agrarisch gebied	minder dan 10 m^3	geen vergunning vereist
	vanaf 10 m^3 tot en met 5000 m^3	klasse 3
	méér dan 5000 m^3	klasse 2
• Woongebied met landelijk karakter	minder dan 5 m^3	geen vergunning vereist
	vanaf 5 m^3 tot en met 100 m^3	klasse 3
	méér dan 100 m^3 tot en met 1000 m^3	klasse 2
	méér dan 1000 m^3	klasse 1
• Ander gebied	minder dan 2 m^3	geen vergunning vereist
	vanaf 2 m^3 tot en met 10 m^3	klasse 3
	méér dan 10 m^3 tot en met 100 m^3	klasse 2
	méér dan 100 m^3	klasse 1

Voorbeelden

De exploitatie van 150 m mestopslag in agrarisch gebied → vergunning klasse 3 vereist
De exploitatie van 150 m mestopslag in woongebied met landelijk karakter → vergunning klasse 2 vereist
De exploitatie van 150 m mestopslag in een parkgebied → vergunning klasse 1 vereist

Opmerkingen

Er is een uitzondering op de milieuvergunningsplicht voor mestopslag als de volgende voorwaarden gerespecteerd worden:

- De mestopslag gebeurt op de kopakker;
- De mestopslag ligt in agrarisch gebied;
- De mest is bedoeld om uit te spreiden op de akker waarop hij ligt;
- De mest wordt maximaal 3 maanden opgeslagen
  (Opgelet! Voor dierlijke vaste mest geldt 2 maanden cfr. het Mestdecreet);
- De volgende minimumafstanden worden gerespecteerd:
  - De afstand tot de perceelsgrens en oppervlaktewater bedraagt tenminste 10 m;
  - De afstand tot de woning van derden bedraagt tenminste 100 m;
- Er is geen afvloei van mestsappen naar oppervlaktewater of niet-landbouwgrond.

Vraag altijd na bij uw gemeente of provincie of een stedenbouwkundige vergunning/milieuvergunning/ omgevingsvergunning noodzakelijk is.

Dienst Bedrijfsadvies Regio Oost
vestiging Hasselt 011/298801
vestiging Herentals 014/258312
vestiging Leuven 016/311834

Dienst Bedrijfsadvies Regio West
vestiging Brugge 050/459012
vestiging Gent 09/2448585

e-mailadres: bedrijfsadvies@vlm.be

LIFE10 ENV/BE/0699

V.U. Vlaamse Landmaatschappij, ir. Toon Denys, Gulden Vlieslaan 72, 1060 Brussel - maart 2016